

## ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ

Μηνιαίον περιοδικόν σύγγραμμα του Ελληνικού Πολυτεχνικού Συλλόγου

Επιμέλεια: Α. Σ. Σκιντζοπούλου

Έτος Κ'. Αθήναι, Αύγουστος 1919 Αριθ. 8, σελ. 57-58.

### Δημήτριος Τσακαλώτος

Πρόωρος και τραγικός θάνατος επισυμβάς την 4<sup>ην</sup> Ιουλίου ε.ε. εν Ζυρίχη της Ελβετίας, έθετο τέρμα εις την εν πλήρει αναπτύξει ευρισκομένην ευρύ δε και εύεπλι μέλλον υπισχνουμένην γόνιμον επιστημονικήν σταδιοδρομίαν του διαπρεπούς Έλληνος Χημικού Δημητρίου Τσακαλώτου. Διά του θανάτου του Δημητρίου Τσακαλώτου δημιουργείται κενόν, καθιστάμενον παρ' ημίν τοσούτον αισθητότερον, καθ' όσον ο εν γένει αριθμός των την καθαράν επιστήμην θεραπευόντων είναι κατ' ανάγκην μικρός.

Ο Δ. Τσακαλώτος κατά Σεπτέμβριον του παρελθόντος έτους διορίσθη τακτικός καθηγητής της Φυσικής Χημείας εν τη χημική Σχολή του Εθνικού Πανεπιστημίου, λόγω δε των περιστάσεων μόνον τον εναρκτήριον λόγον του μαθήματος τούτου κατώρθωσε να εκφωνήση. Μέλος ών της υπό του Υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας συσταθείσης μεγάλης επί των καυσίμων γνωμοδοτικής επιτροπής, εστάλη εις Γαλλίαν προς μελέτην της εκεί κατά τον πόλεμον γενομένης χρησιμοποίησεως των επιτοπίων λιγνιτών, μετά το πέρας δε της εντολής ταύτης μετέβη εις Ελβετίαν και υποκύψας εις νευρασθενικήν κρίσιν ετερμάτισε τον εαυτού βίον.

Εγεννήθη εν Αθήναις την 27<sup>ην</sup> Οκτωβρίου 1884 ένθα ετελείωσε τας σπουδάς του αναγορευθείς διδάκτωρ των Φυσικών επιστημών τω 1902. Την χημική αυτού μόρφωσιν συνεπλήρωσεν είτα εν Λειψία, Φρεϋβέργη, Γενεύη και Λονδίνω. Από του 1908 διετέλει υφηγητής της Χημείας και επιμελητής εν τω εργαστηρίω της ανοργάνου Χημείας, κατά το διάστημα τούτο ως και το των συμπληρωματικών σπουδών αυτού δημοσιεύσας πολλάς πρωτοτύπους εργασίας μόνος ή εν συνεργσία μετά φίλων και βοηθών αυτού. Ιδιαιτέρως ησχολήθη εις την μελέτην της μοριακής καταστάσεως διαφόρων οργανικών ενώσεων, σπουδάσας τον σχηματισμόν μοριακών ενώσεων μεταξύ των ή μετά του ύδατος διά του προσδιορισμού διαφόρων φυσικών ιδιοτήτων ως της εσωτερικής τριβής και άλλων. Το θέμα τούτο διεπραγματεύθη επί ωρισμένων σειρών πειραματικών ερευνών εν πολλαίς διατριβαίς, αίτινες έτυχον ευφήμου μνείας καθ' όσον επί πολλών ζητημάτων επέχυσε φως. Αι εργασίαι αυτού επί του σχηματισμού και της αποσυνθέσεως της ασπιρίνης, κρυσταλλώσεων αυτής κλπ. προεκάλεσαν την απονομήν αυτώ υπό της Ολλανδικής Εταιρείας των Επιστημών χρηματικού βραβείου προς εξακολούθησιν των φυσικοχημικών αυτού ερευνών. Εκ των τελευταίων αυτού εργασιών είναι και η περί των ιωδοταννικών ενώσεων και του ιωδοταννικού αντιδραστηρίου, ευαισθητοτάτου δείκτου και χρησιμωτάτου εις ωρισμένας εργασίας.

Από του έτους 1913 και εντεύθεν ενέκυψεν εις βιομηχανικάς μελέτας κατ' εντολήν του Υπουργείου της Γεωργίας ιδίως δ' εις την βιομηχανίαν των αιθερίων ελαίων, ιδρύσας και ειδικόν παρά τω Υπουργείω τούτω εργαστήριον. Τα πορίσματα των μελετών και σχετικών επιστημονικών ερευνών ανεκοίνωσε κατά καιρούς, εδημοσίευσε δε και περισπούδαστον περί αιθερίων ελαίων οδηγόν.

Από του έτους 1908 διετέλει μέλος του ημετέρου συλλόγου, παρακολουθών επιμελώς τας εργασίας αυτού και τιμήσας το ημέτερον περιοδικόν διά της εμπράκτου αυτού συνεργασίας διά των άρθρων. «Η βιομηχανία της Μακεδονίας», «Ροδέλαιον

και Ροδόσταγμα», Το Τερεβινθέλαιον» και του εναρκτηρίου λόγου εις το μάθημα της ανοργάνου τεχνολογικής χημείας εν τω Εθν. Μ. Πολυτεχνείω έδρας από της οποίας το παρελθόν έτος παρητήθη διά λόγους υγείας.

Και εν τω πεδίω των εφευρέσεων δεν υστέρησε, κατασκευάσας λυχνίαν καύσεως τερεβινθελαίου, δι' ευφυούς τροποποιήσεως του μηχανισμού των λυχνιών του οιοπνεύματος.

Εξέδωκε και διδακτικά βιβλία προς χρήσιν των φοιτητών της χημείας. Το σύνολον των δημοσιευμάτων πάσης φύσεως ανέρχεται εις πενήκοντα τέσσαρα και πλέον, δείγμα της γονιμότητος αυτού και φιλοπονίας. Κράσεως όμως ουχί ισχυράς εγένετο φαίνεται θύμα της φιλοπονίας ταύτης κοπώσας το νευρικόν αυτού σύστημα και υποκύψας. Οι φίλοι αυτού και εν τη επιστήμη και επιτροπαίς συνεργάται θέλουσι διατηρήση ζωηράν την ανάμνησιν της μειλιχίου αυτού φυσιογνωμίας και ευχαρίστου συναναστροφής.

Π.Δ. Ζαχαρίας Δ.Φ.Ε